



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 06.10.2026
Sayı : 1090

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelli bireylerin ve bakım veren kişilerin ekonomik ve sosyal yönden desteklenmesi, engelli bireylerin insan onuruna yaraşır yaşam sürmelerinin güvence altına alınması, sosyal yardım sisteminde uygulanan hane gelirine dayalı sınırlamaların kaldırılması ve tam bağımlı engelli bireylerin bakımını fiilen üstlenen kişilere asgari ücret tutarında bakım desteği sağlanması amacıyla hazırlanan Engelli Bireyler ve Bakım Verenlere Destek Sağlanmasına İlişkin Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.


Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
Adana Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 7-10-2026	Esas No: 2/3935

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 6 Ekim 2026
Numara:

T B M M GENELİ KARAR
0 6 Ekim 2026
No: 1954419

GENEL GEREKÇE

Teklif ile; engelli bireylerin ve bakım veren kişilerin sosyal desteklere erişiminde hane içinde kişi başına düşen gelire dayalı sınırlamaların kaldırılması, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında evde bakım yardımından yararlanma koşullarının gelir kriterinden bağımsız hâle getirilmesi, 2022 sayılı Kanun kapsamında engelli aylığı ve engelli yakını aylığından yararlanılmasında hane gelirine dayalı muhtaçlık kriterinin kaldırılması, tam bağımlı engelli bireyin bakımını fiilen üstlenen ve bu nedenle çalışma hayatına katılamayan ebeveyn veya yasal vasilere aylık net asgari ücret tutarında Bakım Destek Ödeneği verilmesi ve sağlık kurulu raporlarının yenilenmesi sürecinde hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2nci maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında sosyal devlet ilkesi benimsenmiş; 5inci maddesinde devletin kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamakla görevli olduğu belirtilmiş; 10uncu maddesinde herkesin kanun önünde eşit olduğu hüküm altına alınmış; 61inci maddesinde ise devletin engellilerin korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alacağı düzenlenmiştir.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunda da engellilerin temel hak ve özgürlüklerden eşit koşullarda yararlanması, toplumsal yaşama tam ve etkin katılımının sağlanması, ayrımcılığın önlenmesi ve ihtiyaç duyulan toplum temelli destek hizmetlerine erişimin güvence altına alınması temel ilkeler arasında düzenlenmiştir.

Bununla birlikte mevcut sosyal yardım sisteminde engelli bireylerin ve bakım veren kişilerin bazı temel desteklere erişimi hane gelirine dayalı kriterlere bağlanmaktadır.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun Ek 7nci maddesinde evde bakım desteğinden yararlanabilmek için hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının belirli bir sınırın altında olması öngörülmektedir. Güncel mevzuat metninde bu sınır asgari ücretin aylık net tutarının üçte ikisi olarak uygulanmaktadır.

2022 sayılı Kanun kapsamında engelli aylığından yararlanılması bakımından da muhtaçlık ve hane gelirine ilişkin şartlar bulunmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili mevzuatında engelli aylığına ilişkin gelir ve muhtaçlık koşulları açıkça düzenlenmiştir.

Bu sistem, engelli bireyin kendi ihtiyaçlarından ziyade aynı hanede yaşayan kişilerin ekonomik durumunu esas alan bir değerlendirmeye neden olabilmektedir.

Oysa engelli bireyin bakım ihtiyacı, hanedeki diğer kişilerin gelir durumundan bağımsız olarak devam eden ve çoğu zaman yaşam boyu süren bir ihtiyaçtır.

Özellikle tam bağımlı engelli bireylerin bakımını üstlenen ebeveynlerden veya yasal vasilerden biri, bakım yükünün ağırlığı nedeniyle çalışma hayatına katılamamakta, çalışma saatlerini azaltmakta veya işini tamamen bırakmak zorunda kalabilmektedir. Bu durum yalnızca engelli bireyin değil, bütün ailenin ekonomik koşullarını ağırlaştırmaktadır.

Bakım hizmeti yalnızca maddi bir ihtiyaç değildir. Aynı zamanda ciddi bir emek, zaman ve sorumluluk gerektiren bir süreçtir. Bu emeğin sosyal devlet tarafından desteklenmesi, engelli bireyin ailesine yüklenmiş bir sorumluluk olarak bırakılmaması gerekmektedir.

Bu Kanun Teklifi ile engelli bireylerin sosyal desteklerden yararlanmasında gelirden bağımsız hak temelli bir yaklaşımın güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda;

1. 2828 sayılı Kanun kapsamında evde bakım yardımından yararlanılmasında hane gelirine dayalı kriterin kaldırılması,
 2. Evde bakım desteğinin aylık net asgari ücretin altında olmamasının sağlanması,
 3. 2022 sayılı Kanun kapsamında engelli aylığı ve engelli yakını aylığından yararlanılmasında hane gelirine dayalı muhtaçlık şartının kaldırılması,
 4. Tam bağımlı engelli bireyin bakımını fiilen üstlenen ebeveyn veya yasal vasiye aylık net asgari ücret tutarında Bakım Destek Ödeneği verilmesi,
 5. Evde bakım yardımı, Bakım Destek Ödeneği ve engelli aylığı gibi sosyal desteklerin birbirinin kesilmesine veya azaltılmasına gerekçe oluşturmalarının önlenmesi,
 6. Sağlık kurulu raporlarının yenilenmesi sırasında engelli bireylerin sosyal desteklerinin kesilmemesi,
 7. Sosyal desteklere erişimin kolaylaştırılması ve e-Devlet üzerinden başvuru imkânının güçlendirilmesi,
 8. Hak sahibinin kusuru bulunmayan idari ve teknik nedenlerle sosyal desteklerin geri istenmesinden kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesi hedeflenmektedir.
- Engelli bireylerin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmesi, ailelerinin bakım yükünün hafifletilmesi ve bakım emeğinin sosyal devlet tarafından tanınması yalnızca ekonomik bir tercih değil, sosyal devlet ilkesinin gereğidir.
- Teklif, engelli bireylerin ve bakım verenlerin sosyal yardım sisteminde yalnızca "muhtaç" olarak değil, hak sahibi bireyler olarak kabul edilmesini amaçlamaktadır.
- Bu kapsamda yapılacak düzenlemelerin, engelli bireylerin toplumsal yaşama daha etkin katılımını sağlayacağı, ailelerin ekonomik ve sosyal yükünü azaltacağı ve sosyal devlet ilkesinin güçlendirilmesine katkı sunacağı değerlendirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 2828 sayılı Kanunun Ek 7nci maddesinde yer alan hane gelirine dayalı evde bakım yardımı şartının kaldırılması ve yardımın engelli bireyin bakım ihtiyacı esas alınarak verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Evde bakım yardımının aylık net asgari ücretin altında olmaması ve bakım desteğinin güncel ekonomik koşullara göre otomatik olarak güncellenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- 2022 sayılı Kanun kapsamında engelli bireylere ve engelli yakınına aylık bağlanmasında hane gelirine dayalı muhtaçlık şartının kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Tam bağımlı engelli bireyin bakımını fiilen üstlenen ve bakım yükümlülüğü nedeniyle çalışma hayatına katılamayan ebeveyn veya yasal vasilelere aylık net asgari ücret tutarında Bakım Destek Ödeneği verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Kanunun yürürlüğe girmesinden önce gelir kriteri nedeniyle evde bakım yardımından yararlanamayan veya yardımı kesilen kişilerin yeni düzenlemeden yararlanabilmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 6- Engelli bireylere ve bakım verenlere yönelik bir sosyal desteğin başka bir sosyal desteğin kesilmesine veya azaltılmasına gerekçe oluşturmamasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Sağlık kurulu raporlarının yenilenmesi sırasında engelli bireylerin sosyal desteklerinin kesilmesi nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Başvuru süreçlerinin kolaylaştırılması ve sosyal desteklere erişimin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 9- Haksız ödemelerin geri alınmasına ilişkin denetim mekanizması korunurken, hak sahibinin kusuru bulunmayan idari veya teknik nedenlerle mağduriyet yaşamasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 10- Kanun kapsamında yapılacak ödemelerin merkezi yönetim bütçesinden karşılanmasına ilişkin gerekli bütçe düzenlemesinin yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 12- Kanun ile mevcut mevzuat arasında ortaya çıkabilecek norm çatışmalarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13- Yürürlük maddesidir.

MADDE 14- Yürütme maddesidir.

ENGELLİ BİREYLER VE BAKIM VERENLERE DESTEK SAĞLANMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun Ek 7nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Bakıma ihtiyacı olan engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti veya sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır. Hanede birden fazla bakıma ihtiyacı olan engelli bulunması hâlinde, bakım hizmeti veya evde bakımına destek amacıyla yapılacak sosyal yardımın belirlenmesinde her bir engelli bireyin bakım ihtiyacı ayrı ayrı değerlendirilir.”

MADDE 2- 2828 sayılı Kanunun Ek 7nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmet modeline” ibaresinden önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Bu madde kapsamında evde bakımına destek amacıyla yapılacak sosyal yardımın tutarı, bakım ihtiyacı bulunan engelli birey için aylık net asgari ücret tutarından az olamaz. Söz konusu tutar, her yıl belirlenen net asgari ücret tutarındaki değişikliklere bağlı olarak ayrıca bir işleme gerek olmaksızın güncellenir.”

MADDE 3- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2nci maddesinin engelli bireylere ve engelli yakınına aylık bağlanmasına ilişkin hükümlerinde yer alan, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelire ilişkin muhtaçlık şartları yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kapsamda engelli bireylere ve engelli yakınına aylık bağlanmasında, hak sahibinin aynı hanede yaşadığı kişilerin gelirleri dikkate alınmaz.

MADDE 4- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek Madde 15 eklenmiştir:

“EK MADDE 15- BAKIM DESTEK ÖDENEĞİ

Tam bağımlı engelli bireyin bakımını fiilen üstlenen ve bakım yükümlülüğü nedeniyle çalışamayan veya düzenli bir gelir elde edemeyen ebeveynlerden veya yasal vasilerden birine, engelli birey başına aylık net asgari ücret tutarında Bakım Destek Ödeneği ödenir.

Bakım Destek Ödeneğinden yararlanılabilmesi için;

- a) Engelli bireyin tam bağımlı olduğunun yetkili sağlık kuruluşunca düzenlenen sağlık kurulu raporu ile tespit edilmiş olması,
- b) Engelli bireyin bakımının başvuru sahibi tarafından fiilen gerçekleştirildiğinin sosyal inceleme sonucunda tespit edilmesi,
- c) Başvuru sahibinin engelli bireyin ebeveyni veya yasal vasisi olması,
- ç) Aynı engelli birey için bu madde kapsamında birden fazla kişiye ödeme yapılmaması şartları aranır.

Bakım Destek Ödeneğinden yararlanılmasında hane içinde kişi başına düşen gelir şartı aranmaz.

Bu ödenek, 2828 sayılı Kanunun Ek 7nci maddesi kapsamında ödenen evde bakım yardımından bağımsız olarak ödenir.

Engelli bireyin on sekiz yaşını doldurmuş ve kendi bakımını tek başına sürdüremeyecek durumda olması hâlinde, hukuki ehliyetinin bulunması ve talep etmesi şartıyla ödenek doğrudan engelli bireyin kendisine ödenebilir.

Bakım Destek Ödeneği hiçbir vergi, harç veya kesintiye tabi tutulamaz; haczedilemez, devredilemez ve temlik edilemez.

Bakım veren kişinin çalışmaya başlaması hâlinde ödeneğin devamına ilişkin usul ve esaslar, engelli bireyin bakım ihtiyacı ve bakım hizmetinin fiilen sürdürülmesi esas alınarak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 5- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki Geçici Madde 15 eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE 15-

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 2828 sayılı Kanunun Ek 7nci maddesi kapsamında evde bakım yardımından yararlananların hak sahipliği, bu Kanunla yapılan değişiklikler nedeniyle yeniden değerlendirilir.

Hane içinde kişi başına düşen gelir tutarının daha önce uygulanan gelir kriterini aşması nedeniyle evde bakım yardımı kesilmiş olanlardan, diğer hak sahipliği koşullarını taşıdığı tespit edilenlerin başvuruları, yeni başvuru olarak değerlendirilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sağlık kurulu raporunun süresinin dolması veya rapor yenileme işlemlerinin idari nedenlerle tamamlanamaması nedeniyle ödemesi kesilen kişilerin hakları, yeni raporun düzenlenmesi hâlinde, hak kaybına yol açmayacak şekilde yeniden değerlendirilir.”

MADDE 6- 2828 sayılı Kanun kapsamında yapılan evde bakım yardımı ve bu Kanun kapsamında yapılacak Bakım Destek Ödeneği ile 2022 sayılı Kanun kapsamında bağlanan engelli aylıkları ve engelli yakını aylıkları, sosyal yardım ve destek programları bakımından hak sahipliğinin belirlenmesinde gelir olarak dikkate alınmaz.

MADDE 7- Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemeler, hak sahibinin sağlık kurulu raporunun geçerlilik süresi boyunca devam eder.

Sürekli nitelikteki sağlık kurulu raporlarına dayanılarak yapılan ödemeler için yeniden sağlık kurulu raporu istenemez.

Sürekli sağlık kurulu raporlarının yenilenmesi gereken durumlarda, yeni rapor düzenlenmesi sürecinde ödeme kesintisi yapılmaz.

Yeni raporun önceki rapordaki engellilik veya tam bağımlılık durumunu devam ettirdiğinin tespit edilmesi hâlinde, rapor yenileme sürecinde kesilmiş olan ödemeler hak sahibine ödenir.

MADDE 8- Bu Kanun kapsamında yapılacak başvurular Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının il müdürlükleri, sosyal hizmet merkezleri ve e-Devlet Kapısı üzerinden yapılabilir.

Başvuruların değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması için gerekli iş ve işlemler Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca yürütülür.

Ödemeler hak sahiplerinin banka hesaplarına veya PTT aracılığıyla aylık olarak yapılır.

MADDE 9- Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemelerin amacı dışında kullanıldığı veya hak sahipliğinin gerçeğe aykırı bilgi ve belgelerle sağlandığının tespit edilmesi hâlinde, haksız ödemeler genel hükümlere göre geri alınır.

Hak sahibinin kusuru bulunmaksızın idarenin hatası, teknik hata veya sağlık raporlarının yenilenmesi sürecindeki idari gecikmeler nedeniyle yapılan ödemeler haksız ödeme olarak değerlendirilmez.

MADDE 10- Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemeler için gerekli ödenek, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesinde gösterilir.

Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemelerin karşılanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yetkilidir.

MADDE 11- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 12- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan diğer kanun ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 13- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.